

WPROWADZENIE

W wyniku procesów globalizacji nasilają się międzynarodowe powiązania między różnymi sektorami gospodarki narodowej, szczególnie powiązania finansowe, kapitałowe, a także produkcyjne i usługowe. Stopień natężenia tych związków w dużym stopniu uzależniony jest od zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych, które wynikają z procesu rozwoju gospodarczego oraz budowy gospodarki opartej na wiedzy, a także z uwarunkowań wewnętrznych poszczególnych krajów i regionów.

Do tego nurtu nawiązują prace w prezentowanym tomie, podejmujące wybrane zagadnienia z tej szerokiej problematyki. W artykule wstępnym przedstawiono – na tle funkcjonowania przedsiębiorstwa przemysłowego w przestrzeni geograficznej – krajowe i międzynarodowe uwarunkowania rozwoju działalności przedsiębiorstw oraz zarysowano różne kategorie ich powiązań międzynarodowych (Z. Zioło). Następnie przedstawiono dobre narzędzie do analizy zmian strukturalnych, jakim jest metoda dekompozycji zmian struktury (M. Markowska, A. Sokołowski). Rozwój przemysłu odgrywa nadal ważną rolę w aktywizacji zasobów na rynku pracy, który kształtuje się pod wpływem zmieniających się tendencji rozwoju przemysłu. Na tym tle omówiono podobieństwa struktur zatrudnienia w krajach UE, wskazując na duże znaczenie sektora przemysłowego w poszczególnych krajach (J. Wąsowicz).

Przejawem wpływu różnych uwarunkowań jest także ewolucja struktur produkcji i zatrudnienia w gospodarce w układzie krajowym (R. Śliwa, P. Wałag, S. Tabor). Międzynarodowe uwarunkowania kształtowania się przemysłu krajowego reprezentuje indeks partycypacji w globalnym łańcuchu wartości, który może służyć do wyznaczania funkcji krajowego przemysłu w układach światowych (M. Ulbrych). Ważną rolę w funkcjonowaniu dużych przedsiębiorstw przemysłowych odgrywają powiązania w zakresie zbytu produktów, co zilustrowano na przykładzie sieci powiązań producentów trolejbusów w Europie (M. Połom).

Dla kształtowania sieci powiązań rynkowych ogromne znaczenie ma poziom nowoczesności oferowanych produktów, który możliwy jest m.in. dzięki aktywności patentowej występującej w poszczególnych regionach (M. Szajt) i krajach (P.M. Woroniecki) europejskich. Procesy transformacji gospodarki wywołują przeobrażenia na krajowym rynku pracy, co ilustruje analiza zmian strukturalnych w przemyśle Polski (K. Sala) i Węgier (Á. Pál, F. Győri). W procesie przemian ekonomicznych zmienia się rola przemysłu w rozwoju układów regionalnych (J. Kudełko). Wyrazem tego jest postępująca restrukturyzacja przemysłu okrętowego w Polsce (T. Palmowski, M. Tarkowski) oraz rozwój nowej działalności gospodarczej, jaką stanowi morska energetyka wiatrowa (P. Czapliński).

Na funkcjonowanie sektora przemysłowego wpływa także zmieniająca się koniunktura na rynku ropy naftowej (A. Pach-Gurgul). W procesach restrukturyzacji przemysłu w miejsce upadających przedsiębiorstw tworzone są tereny dla nowej działalności

gospodarczej, które przejmowane są przez inne sektory gospodarki, co zilustrowano na przykładach terenów przemysłowych związanych z przemysłem włókienniczym Manchesteru, Łodzi i Lyonu (M. Miśkowiec), terenów przemysłowych Małopolski (M. Ciechowski) oraz zagospodarowania obszarów zwałowisk odpadów pogórnich (Ł. Gawor, W. Warcholik, P. Dolnicki).

Mamy nadzieję, że przedstawione prace otwierają nowe problemy badawcze związane z przekształceniami struktur przemysłowych pod wpływem zmian warunków międzynarodowych, a także krajowych, regionalnych i lokalnych.

Zbigniew Zioto, Tomasz Rachwał